

Fremsat den X. april 2006 af undervisningsministeren (Bertel Haarder)

Forslag

til

Lov om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen

Kapitel 1

Formål

§ 1. Uddannelsen har til formål at uddanne lærere til folkeskolen og tillige at give et grundlag for anden undervisning.

Stk. 2. Uddannelsen skal give de studerende den faglige og pædagogiske indsigt og praktiske skoling, der er nødvendig for at kunne virke som lærer, og skal bidrage til at fremme de studerendes personlige udvikling samt bidrage til at udvikle deres interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund.

Stk. 3. Uddannelsen skal give de studerende grundlag for videreuddannelse.

Kapitel 2

Uddannelsen

§ 2. Uddannelsen varer 4 år og omfatter for alle studerende

- 1) pædagogiske fag i form af almen didaktik, psykologi og pædagogik på i alt 0,55 årsværk,
- 2) kristendomskundskab/livsoplysning/medborgerskab på 0,28 årsværk,
- 3) linjefag på i alt 2,4 årsværk sammensat efter den studerendes valg og uddannelsesinstitutionens udbud, jf. § 3,
- 4) et professionsbachelorprojekt på 0,17 årsværk, jf. § 4, og
- 5) praktik på 0,6 årsværk.

§ 3. Den studerende vælger 2 eller 3 linjefag på i alt 2,4 årsværk fra linjefagsrækken, som består af:

- 1) Linjefag på 0,6 årsværk: Billedkunst, biologi, dansk som andetsprog, fransk, geografi, hjemkundskab, kristendomskundskab/religion, materiel design, musik, samfundsfag, specialpædagogik og tysk.
- 2) Linjefag på 1,2 årsværk: Dansk (aldersspecialiseret), engelsk, fysik/kemi, historie, idræt, matematik (aldersspecialiseret) og natur/teknik. Dansk og matematik aldersspecialiseres mod henholdsvis begynder- og mellemtrinnet og mellem- og sluttrinnet, og indledes hver med et fælles forløb på 0,6 årsværk. Aldersspecialiseringen placeres i slutningen af linjefagene med en vægt på 0,6 årsværk.

Stk. 2. Den studerende vælger det første linjefag blandt fagene dansk (aldersspecialiseret), matematik (aldersspecialiseret), natur/teknik og fysik/kemi. Vælger den studerende begge aldersspecialiseringer i dansk eller matematik udgør linjefaget 1,8 årsværk. Vælger den studerende både natur/teknik og fysik/kemi udgør de to linjefag tilsammen 1,8 årsværk. Den enkelte institution bestemmer, hvilke linjefag, herunder aldersspecialiseringer i dansk og matematik, der udbydes, og

hvor mange studerende der kan vælge det enkelte linjefag, henholdsvis aldersspecialisering, idet de studerendes optagelse på linjefag sker efter kvalifikationer fastsat af den enkelte institution, jf. dog § 8, stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte andre regler om de studerendes valg af og optagelse på linjefag, hvis det er begrundet i folkeskolens behov.

§ 4. I professionsbachelorprojektet tilegner den studerende sig særlig viden i et afgrænset emne, der er centralt i forhold til lærerprofessionen.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om professionsbachelorprojektet.

§ 5. Uddannelsen indeholder et tværprofessionelt element, der tilrettelægges af uddannelsesinstitutionen, og som sigter mod, at den studerende tilegner sig kompetencer til fremme af samarbejde med andre relevante professioner.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om det tværprofessionelle elements mål, omfang og placering.

§ 6. Uddannelsen foregår på Centre for Videregående Uddannelse og på seminarier, der af undervisningsministeren er godkendt til at uddanne lærere til folkeskolen.

§ 7. Som supplement til uddannelsen skal der tilbydes de studerende et kursus inden for folkeskolens timeløse fag og et kursus inden for det praktisk-musiske fagområde. Studerende, der ikke har valgt linjefag i dansk (aldersspecialiseret), skal tilbydes et kursus i skrivning og retorik.

Stk. 2. Som supplement til uddannelsen kan der tilbydes de studerende kurser i undervisning af voksne og i andre emner og aktiviteter, der peger mod lærernes arbejdsområder. Uddannelsesinstitutionerne kan desuden tilbyde de studerende at deltage i korsang og sammenspil.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter de nærmere regler om uddannelsesinstitutionernes tilbud til de studerende af uddannelsen til svømmelærer.

§ 8. Undervisningsministeren fastsætter de nærmere regler om uddannelsen og de supplerende kurser, herunder om

- 1) adgang til, optagelse på og gennemførelse af uddannelsen, jf. stk. 2 og 3,
- 2) mål og centrale kundskabs- og færdighedsområder for de enkelte fag og kurser, jf. § 7, stk. 1,
- 3) de studerendes pligt til at deltage i uddannelsen, herunder om mødepligt,
- 4) prøver og anden bedømmelse og om
- 5) uddannelsesinstitutionernes studieordninger.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan efter forhandling med de relevante rektorforsamlinger fastsætte regler om de studerendes kvalifikationer som betingelse for valg af linjefag.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan fastsætte antallet af uddannelsespladser på institutionerne.

§ 9. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om

- 1) faglige suppleringskurser for at sikre niveauet i linjefagsundervisningen,
- 2) kvalitetsudvikling og -kontrol, herunder om lærerkvalifikationer og censorinstitutionen,
- 3) at uddannelse erhvervet andre steder kan erstatte dele af uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen og om
- 4) fritagelse for dele af uddannelsen af helbredsmæssige grunde.

§ 10. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde fravige lovens bestemmelser om uddannelsen, hvis det sker for at fremme forsøgs- og udviklingsarbejde.

§ 11. Enhver offentlig skole og enhver privat skole, der modtager statstilskud, har pligt til at stille sig til rådighed for gennemførelsen af praktik efter § 2.

Stk. 2. Praktikken tilrettelægges og gennemføres efter aftale mellem skolerne og uddannelsesinstitutionen.

Stk. 3. Uddannelsesinstitutionen godtgør skolerne de særlige udgifter, der er forbundet med praktikvirksomheden. Undervisningsministeren kan indgå aftale med de kommunale organisationer om takstmæssig betaling for skolernes medvirken.

Kapitel 3

Klageregler

§ 12. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om klager til uddannelsesinstitutionerne fra de studerende, herunder om klagefrist, i forbindelse med eksaminer og prøver.

§ 13. En uddannelsesinstitutions afgørelser efter denne lov eller efter regler fastsat i medfør af denne lov kan påklages til undervisningsministeren, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om adgangen til at påklage afgørelser fra uddannelsesinstitutionerne. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at klager ikke kan indbringes for ministeren eller kan indbringes for et særligt klagelæge, hvis afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. En studerendes klage kan altid indbringes for undervisningsministeren, for så vidt angår retlige spørgsmål.

Kapitel 4

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 14. Loven træder i kraft den 1. januar 2007.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte særlige bestemmelser, som fraviger reglerne i denne lov, for studerende, der er påbegyndt uddannelsen før den 1. januar 2007.

§ 15. Lov om uddannelse af lærere til folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 981 af 1. november 2000, ophæves, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Bestemmelserne i kapitel 2 og 3 i lov om uddannelse af lærere til folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 981 af 1. november 2000, finder fortsat anvendelse for de seminarier, der ikke er omfattet af lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., og som forud for denne lovs ikrafttræden har opnået godkendelse til at udbyde læreruddannelsen.

§ 16. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund og indhold

Den 28. marts 2006 indgik regeringen forlig om en reform af læreruddannelsen med Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre.

Dette lovforslag er en udmøntning af det indgåede forlig.

Forligskredsen er enig om, at læreruddannelsen skal have et fagligt løft. Formålet med reformen af uddannelsen er at sikre en læreruddannelse, som lever op til de nuværende og kommende krav til lærerprofessionen, og at styrke fagligheden, herunder de pædagogiske fagområder, med fokus på de kompetencer, de færdiguddannede lærere skal have for at kunne varetage de mange forskellige opgaver i folkeskolen.

Forligspartierne ønsker dels at styrke fagligheden og de pædagogiske fag i læreruddannelsen, dels at undervisningen i folkeskolens fag i langt højere grad end nu varetages af lærere med linjefag.

Disse målsætninger skal opfyldes på samme tid. Der skal være balance mellem de studerendes valg af linjefag og folkeskolens behov.

Fagligheden styrkes ved, at alle linjefag øges i omfang, samt færre linjefag for den studerende med mulighed for opbygning af en faglig profil og skærpelse af adgangsbetingelserne. De pædagogiske fag styrkes ved dels at integreres i de obligatoriske linjefag, hvor de vil udgøre et supplement til den didaktik, der i forvejen findes i alle linjefag, dels at tildeles 0,55 årsværk alene og 0,2 årsværk i sammenhæng med de obligatoriske linjefag.

Forligspartierne er enige om, at målet om bedre linjefagsdækning som hovedregel indebærer, at de studerende har tre linjefag, og forligspartierne vil nøje følge linjefagsdækningen i folkeskolen og de studerendes valg af linjefag, herunder hvor mange der vælger to, henholdsvis tre linjefag. Med henblik på at følge udviklingen nedsættes en faglig følgegruppe, der skal have til opgave at overvåge lovens virkninger, herunder balancen mellem de studerendes valg af linjefag og folkeskolens behov.

Hvis der er for få studerende, der vælger tre linjefag, så det modarbejder målsætningen om en bedre linjefagsdækning i skolen, vil undervisningsministeren efter drøftelse med forligskredsen efter lovforslaget kunne fastsætte regler om de studerendes valg af linjefag.

Forligspartierne er herudover enige om, at rækken af fællesfag og fagenes indhold skal justeres i forhold til en række højt prioriterede emner. Med forslaget udgår faget skolen i samfundet, og de centrale områder fra faget indarbejdes i andre fag. Forligspartierne finder, at de pædagogiske fællesfag skal give de studerende grundlæggende specialpædagogiske redskaber. Forligspartierne er desuden enige om, at undervisning af tosprogede skal indgå som et element i de pædagogiske fag, at fællesfagene skal indeholde et element af klasserumsledelse, som skal styrke lærernes evne til med en personlig og professionel autoritet at skabe den orden og disciplin, der skal til for at sikre den fornødne ro i undervisningen, og at der skal øget fokus på skole-hjemsamarbejdet. Der skal fortsat være et samarbejde mellem linjefagene og de pædagogiske fag. Yderligere er forligspartierne enige om, at det skal sikres, at alle lærerstuderende gennem uddannelsen får kendskab til grundlæggende demokratiske værdier og dansk folkestyre og bliver i stand til at videregive disse værdier til folkeskolen.

Der henvises til afsnit 3.1.

I relation til læreruddannelsens linjefag er forligspartierne enige om, at de lærerstuderende i dansk og matematik skal specialisere sig i forhold til klassetrin. Dansk og matematik er folkeskolens centrale fag og findes på alle skolens klassetrin. Læreruddannelsens linjefag dansk og matematik skal aldersspecialiseres mod henholdsvis skolens begynder- og mellemtrin (1.-6. klasse) og mellem- og sluttrin (4.-9. klasse). De alders-

specialiserede linjefag skal hver indledes med et fælles forløb på 0,6 årsværk, som bl.a. skal omfatte fagenes kerne.

Aldersspecialiseringen placeres i slutningen af linjefagene med en vægt på 0,6 årsværk.

Der henvises til afsnit 3.2.1.

Forligspartierne er endvidere enige om, at der skal være færre og større linjefag i læreruddannelsen. Der er således enighed om, at den studerende fremover skal vælge mindst to og højst tre linjefag, som i alt skal udgøre 2,4 årsværk – mod i dag fire linjefag på i alt 2,35 årsværk. Der er enighed om, at fagene dansk (aldersspecialiseret), engelsk, fysik/kemi, historie, matematik (aldersspecialiseret), natur/teknik og idræt skal styrkes markant. Herudover er forligspartierne enige om, at forsøgsordningen med dansk som andetsprog som linjefag skal gøres permanent, at der skal indføres et linjefag i specialpædagogik, og at de eksisterende linjefag håndarbejde og sløjd slås sammen til et nyt linjefag, materiel design.

Der henvises til afsnit 3.2.2.

Forligspartierne er desuden enige om, at det skal være obligatorisk for den studerende at vælge et af linjefagene dansk (aldersspecialiseret), matematik (aldersspecialiseret), natur/teknik eller fysik/kemi. Den studerende kan i øvrigt frit vælge linjefag. Det bliver således muligt at opbygge en tydelig faglig profil ved valg af beslægtede linjefag.

Der henvises til afsnit 3.2.3.

Der er enighed i forligskredsen om, at praktikken skal styrkes ved øget samarbejde med linjefagene, professionsbachelorprojektet og de pædagogiske fag. Det gælder i forbindelse med forberedelse, gennemførelse og efterbehandling af praktikken. Færdigheder og viden erhvervet gennem praktikken eller anden erfaring fra praksis skal indgå i den afsluttende bacheloropgave. Forligspartierne finder, at kravene til bedømmelse af praktikken skal strammes op. Samtlige praktikperioder skal bedømmes som Bestået eller Ikke bestået, og ansvaret for bedømmelsen skal placeres på læreruddannelsesinstitutionerne, som skal træffe afgørelsen på baggrund af en indstilling fra praktikstedet. En studerende, hvis praktikperiode bedømmes til Ikke bestået, har som udgangspunkt kun ret til at gå perioden om én gang.

Der henvises til afsnit 3.3. og 3.4.

Forligspartierne ønsker desuden, at læreruddannelsen på linje med andre mellemlange videregående uddannelser skal indeholde et tværprofessionelt element til fremme af samarbejdet med andre professioner.

Der henvises til afsnit 3.5.

Forligspartierne finder, at der skal indføres mødepligt til al undervisning på første årgang. De studerende skal vænnes til gode og effektive studievaner, og med mødepligt på første årgang etableres et solidt grundlag for det videre studieforløb. Også pligten til at deltage i uddannelsen i øvrigt skal præciseres. Opfyldelse af deltagespligten skal f.eks. være en forudsætning for at kunne indstille sig til prøve. Undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte de nærmere regler, herunder om, at uddannelsesinstitutionerne skal fastsætte regler for de studerendes møde- og deltagespligt og konsekvenserne af manglende overholdelse. Institutionernes regler skal offentliggøres på institutionernes hjemmesider. Undervisningsministerens fastsættelse af regler om møde- og deltagespligt vil ske efter forhandling med de relevante rektorforsamlinger.

Der henvises til afsnit 5.

Der er enighed i forligskredsen om, at der skal indføres vejledende timetal i alle eller nogle af læreruddannelsens fag, herunder praktikken, og at det skal kræves, at uddannelsesinstitutionerne på deres hjemmesider offentliggør de reelle timetal for de forskellige fag.

Disse oplysninger vil kunne give kommende studerende et kvalificeret grundlag for valg af uddannelsesinstitution. De relevante rektorforsamlinger vil blive inddraget ved fastsættelsen af sådanne regler.

Der henvises til afsnit 7.

Det indgår yderligere i forligspartiernes ønsker til en reform af læreruddannelsen, at der skal strammes op på kravene til de studerendes kvalifikationer ved optagelse på linjefagene. Forligspartierne finder således, at

det som betingelse for valg af linjefag som udgangspunkt skal kræves, at den studerende kan dokumentere kundskaber, der mindst svarer til gymnasialt B-niveau i det pågældende fag. Undervisningsministeren bemyndiges til efter forhandling med de relevante rektorforsamlinger at fastsætte regler om krav til den studerendes kvalifikationer og om dokumentation heraf som betingelse for valg af linjefag. Undervisningsministeren bemyndiges desuden til at fastsætte regler om suppleringskurser på institutionerne.

Der henvises til afsnit 8.

Forligspartierne er endelig enige om, at der etableres et evalueringsprogram, der sikrer, at forligskredsen kan vurdere den reformerede uddannelses elementer, deres samspil og den overordnede målopfyldelse. Forligskredsen vil på baggrund af evalueringerne blive indkaldt til drøftelser af behovet for at foretage justeringer i loven.

I vurderingen af reformen skal også indgå, hvorvidt de nyuddannede lærere ved ansættelse i folkeskolen underviser i deres linjefag, og hvorvidt de bevarer tilknytning til uddannelsesinstitutionen via uddannelsesforløb og lignende, der kan lette overgangen fra studium til lærergerning. Fagens nye indhold og sammenhæng vil stille krav til institutionerne og underviserne om omstilling, faglig fornyelse og nye måder at organisere og tilrettelægge studiet på. Evalueringen skal beskrive, hvorledes reformen implementeres i form af ændrede prioriteringer og nye tiltag på institutionerne. Der vil således blive udarbejdet en plan for følgegruppens arbejde med overvågning og vurdering af reformen. Overvågningen vil udover selve undervisningen på uddannelsesinstitutionerne bl.a. skulle omfatte linjefagsorienteringen, praktikken og de nye læreres møde med skolens virkelighed. Kommunernes modtagelse af de nye lærere vil indgå som et element i evalueringsprogrammet.

2. Uddannelsens formål

Folkeskolen udgør fundamentet i det danske uddannelsessystem. I folkeskolen lægges kimen til videre uddannelse, og folkeskolen har et hovedansvar for, at alle unge rustes til at begå sig i et demokratisk samfund. Høj kvalitet i folkeskolen er afgørende for Danmarks udvikling som videnssamfund.

Det foreslås, at formålsbestemmelsen videreføres samtidig med, at det tilføjes, at uddannelsen skal give de studerende grundlag for videreuddannelse. Formålsbestemmelsen vedrører primært læreruddannelsens professions-, uddannelses- og dannelsesperspektiv.

Der henvises til lovforslagets § 1 og bemærkningerne hertil.

3. Uddannelsens indhold og struktur

Med reformen nytænkes indholdet af linjefagene. Færre og større linjefag skal styrke læreruddannelsens tre-klang mellem pædagogik, de grundlæggende kundskaber og færdigheder inden for skolefagene og praktik, idet relevante dele af de pædagogiske fag med reformen skal indgå i de store linjefag. Med reformen skal relevante dele af de nuværende pædagogiske fællesfag indgå i de obligatoriske linjefag med en vægt svarende til 0,2 årsværk, jf. nærmere afsnit 3.2.

Samlet set styrkes læreruddannelsens professionssigte med større sammenhæng mellem de pædagogiske discipliner, linjefagene og praktikken. Der skal sættes stærkt fokus på det professionsrettede virke som lærer, undervisningsmetoder, der virker, undervisningsdifferentiering og på klasserumsledelse. Skolehjemssamarbejdet skal stå centralt, og der skal sættes ind i forhold til evaluering og dokumentation af undervisningsforløb.

Den stærke sammenhæng mellem læreruddannelsens pædagogiske fag, linjefag og praktikken skal fremgå af mål og centrale kundskabs- og færdighedsområder for uddannelsens fag og kurser (CKF'erne).

Læreruddannelsens undervisning skal inddrage resultater af nationale og internationale forsknings-, forsøgs- og udviklingsarbejder, der er relevante for lærerprofessionen og egnede til at bidrage til at udvikle og anvende ny professionel viden. Det forpligtende samarbejde mellem de mellemlange videregående uddannelser, herunder læreruddannelsen, og universiteterne skal styrkes, så det sikres, at den nyeste viden bliver brugt aktivt i undervisningen. De eksisterende videncentre skal udvikles og nye skal etableres, så der bl.a. vil være landsdækkende videncentre for undervisning i engelsk, læsning, matematik og naturfagene. Der skal

etableres et strategisk forskningsprogram i fagdidaktik, som med udgangspunkt i den nyeste danske og udenlandske pædagogiske forskning skal skabe viden om nye undervisningsformer – en viden, der gøres tilgængelig for læreruddannelsesinstitutionerne. Et landsdækkende videncenter for undervisning i tysk og fransk forventes i forbindelse med ansøgningsrunden i 2007 udmeldt på den liste af relevante videncentertemaer, som undervisningsministeren ønsker at prioritere. Et sådant landsdækkende videncenter vil kunne tildeles midler fra den pulje, der er afsat på finansloven til opbygning og udvikling af videncentre.

Det foreslås, at uddannelsen fortsat skal have en varighed på fire år, svarende til 240 point i European Credit Transfer System (ECTS-point), og at uddannelsen fortsat skal være en professionsbacheloruddannelse. Ændringerne af læreruddannelsen skal ske inden for de eksisterende økonomiske rammer.

Der henvises til lovforslagets § 2 og bemærkningerne hertil.

3.1. Fællesfag

3.1.1. Fællesfagsrækken

I dag udgøres læreruddannelsens fællesfag af kristendomskundskab/livsoplysning og de pædagogiske fag, almen didaktik, psykologi, pædagogik og skolen i samfundet. De pædagogiske fag sikrer, at skolens behov for bl.a. viden om god og effektiv undervisningspraksis tilgodeses.

Forligspartierne er enige om, at rækken af fællesfag og fagenes indhold skal justeres i forhold til en række højt prioriterede emner.

Forligspartierne er enige om at foreslå, at faget skolen i samfundet udgår af fællesfagsrækken, og at de centrale områder fra faget indarbejdes i andre fag. Den del af faget, der handler om forståelsen af lærerarbejdet som en pædagogisk virksomhed og om udøvelsen af lærerprofessionen på baggrund af skolens samfundsmæssige opgaver, kan indarbejdes i fagene pædagogik og almen didaktik. Den del af faget, der vedrører den samfundsmæssige og politisk historiske baggrund for skolens virksomhed, kan behandles i det nye fællesfag kristendomskundskab/livsoplysning/medborgerskab, jf. nedenfor. Den mere praksisrettede del af faget skolen i samfundet, som bl.a. handler om samarbejde med forældre, kan indarbejdes som didaktiske emner i de obligatoriske fag dansk (aldersspecialiseret), fysik/kemi, matematik (aldersspecialiseret) og natur/teknik, som foreslås væsentligt forøget i omfang. Skole-hjem samarbejdet kan desuden indgå i de didaktiske dele af de øvrige linjefag. Dermed indgår emnerne i alle skolefag, som de studerende senere skal undervise i.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

Der er desuden enighed blandt forligspartierne om, at der fortsat skal være samarbejde mellem linjefagene og de pædagogiske fag. Elementer som viden om forskellige aldersgruppers forskellige personlige og faglige udvikling, om klasselærerens særlige opgaver og om forskellige evaluering- og dokumentationsformer foreslås flyttet fra de pædagogiske fag bl.a. til de nye store linjefag på 1,2 årsværk med henblik på at målrette didaktikken i linjefagene, jf. herom afsnit 3.2.2.

Det nuværende fællesfag kristendomskundskab/livsoplysning sigter imod at sætte den færdiguddannede lærer i stand til at løse en række almene opgaver i skolen, herunder bl.a. arbejdet med at gøre eleverne fortrolige med dansk kultur og give dem forståelse for andre kulturer, herunder kulturer baseret på forskellige trosretninger. Faget har således den vigtige opgave at medvirke til at sætte de kommende lærere i stand til at opfylde væsentlige dele af folkeskolens formål.

Det skal sikres, at alle lærerstudierende gennem uddannelsen får kendskab til grundlæggende demokratiske værdier og dansk folkestyre og bliver i stand til at videregive disse værdier til folkeskolen.

Der er enighed blandt forligspartierne om, at faget kristendomskundskab/livsoplysning skifter navn til kristendomskundskab/livsoplysning/medborgerskab. Medborgerskabselementet omfatter det at være borger i det danske demokrati og i det internationale samfund. Medborgerskabselementet vil bl.a. indeholde demokratisk medborgerskab, deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre, indsigt i forskellen mellem politik, kultur og religion og indsigt i og forståelse for forskellige opfattelser af medborgerskab og politisk deltagelse. I faget vil også indgå en behandling af den samfundsmæssige og politisk historiske baggrund for skolens virksomhed.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

Der kan i øvrigt henvises til lovforslagets § 8, stk. 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil, om at undervisningsministeren bemyndiges til ved bekendtgørelse at fastsætte de nærmere regler om indholdet af fagene.

3.1.2. Specialpædagogik i de pædagogiske fag

Antallet af børn, der henvises til specialundervisning i kortere eller længere tid, har været kraftigt stigende gennem de senere år. Forligspartierne ønsker, at den enkelte lærer skal blive bedre til at identificere elever med behov for en specialpædagogisk indsats. Som et led i arbejdet med at bryde den negative sociale arv finder forligspartierne, at en del af disse børn vil have gavn af at forblive i deres klasse og modtage undervisning dér frem for at blive henvist til specialundervisning. Dette kræver et grundlæggende kendskab til specialpædagogik hos alle lærere. Forligspartierne finder derfor, at det er et vigtigt led i reformen, at alle lærerstuderende gennem undervisningen i de pædagogiske fag erhverver grundlæggende specialpædagogiske kompetencer.

Der kan henvises til lovforslagets § 8, stk. 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil, om at undervisningsministeren bemyndiges til ved bekendtgørelse at fastsætte de nærmere regler om indholdet af fagene.

3.1.3. Undervisning af tosprogede

På mange skoler har en betydelig andel af eleverne et andet modersmål end dansk, og blandt disse elever har en stor andel ikke funktionelle læse- eller matematikkompetencer.

Forligskredsen finder, at undervisning af tosprogede skal indgå som et element i de pædagogiske fag, således at alle studerende erhverver generel indsigt i at undervise tosprogede. De studerende skal erhverve en grundlæggende viden om, hvordan man bedst tilrettelægger, gennemfører og evaluerer undervisning af tosprogede børn.

Undervisning af tosprogede skal desuden indgå som et element i de obligatoriske linjefag, jf. herved afsnit 3.2.2.

Der kan henvises til lovforslagets § 8, stk. 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil, om at undervisningsministeren bemyndiges til ved bekendtgørelse at fastsætte de nærmere regler om indholdet af fagene.

3.1.4. Skole-hjemsamarbejde

Skole-hjemsamarbejdet skal stå centralt i læreruddannelsen. Det er helt afgørende for at styrke kvaliteten af folkeskolen, at forældre inddrages og deltager aktivt i børnenes udvikling og læring. Emner, der vedrører skole-hjemsamarbejdet, skal indarbejdes med større vægt i CKF'erne for de obligatoriske linjefag, praktik og de pædagogiske fag. Der sigtes i den forbindelse på bl.a. samtaleformer, forældre/lærerrelationer, læreren som vejleder, klasselærer og leder, samt deltagelse i skolens samlede planlægning og udvikling af undervisningen i samarbejde med både den enkelte klasses forældre og med forældre med særlige hverv som f.eks. plads i skolebestyrelser.

Der kan henvises til lovforslagets § 8, stk. 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil, om at undervisningsministeren bemyndiges til ved bekendtgørelse at fastsætte de nærmere regler om indholdet af fagene.

3.1.5. Klasserumsledelse

Forligspartierne er enige om, at der i de fælles fag skal indarbejdes et element af klasserumsledelse, som skal styrke lærernes evne til med en personlig og professionel autoritet at skabe den orden og disciplin, der skal til for at sikre den fornødne ro i undervisningen.

Lærernes kompetencer til at lede undervisningen og kunne leve op til de særlige udfordringer, som urolige børn skaber bl.a. i indskolingen og i de yngre klasser, skal styrkes og beskrives nærmere i CKF'erne.

Der kan henvises til lovforslagets § 8, stk. 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil, om at undervisningsministeren bemyndiges til ved bekendtgørelse at fastsætte de nærmere regler om indholdet af fagene.

3.2. Linjefag

Uddannelsen i linjefag skal styrkes, og antallet af de studerendes linjefag skal reduceres. Udover en styrkelse af den fag-faglige kerne skal dele af den almene didaktik overføres til de nye store linjefag. Det vil styrke sammenhængen mellem fag, pædagogik, psykologi og didaktik. Læreren skal som den professionelle specialist i børns læring være både fagligt og didaktisk velfunderet i sine linjefag. Læreruddannelsen er ikke kun en uddannelse i fag, men i høj grad i hvordan man underviser i fag. De studerende skal således tilegne sig viden om faget, fagets didaktik og om, hvordan der undervises i faget.

Med reformen nytænkes indholdet af linjefagene. Færre og større linjefag skal styrke læreruddannelsens tre-klang mellem pædagogik, de grundlæggende kundskaber og færdigheder inden for skolefagene og praktik, idet relevante dele af de pædagogiske fag med reformen skal indgå i de store linjefag.

Med reformen skal relevante dele af de nuværende pædagogiske fællesfag indgå i de obligatoriske linjefag med en vægt svarende til 0,2 årsværk. På denne måde styrkes undervisningen inden for det samlede pædagogiske fagområde og dermed alle sider af lærerfagligheden og professionssigtet mod folkeskolen. Den faglige, den pædagogiske og den praktiske del af læreruddannelsen skal indgå i et nyt og forpligtende samspil, som skal styrke helheden og sammenhængen i uddannelsen for de studerende.

De dele af de pædagogiske fag, som skal indgå i og knyttes til linjefagene øvrige faglige indhold, er viden, begreber og teorier om børns og unges læring og udvikling på forskellige alderstrin og dermed om differentiering og progression, opdragelse og undervisning set i en faglig sammenhæng og faglig og pædagogisk begrundelse for valg af indhold og arbejdsformer og for planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisningen. De pædagogiske, psykologiske og almindidaktiske fagområder, der indgår i de obligatoriske linjefag, skal tilrettelægges således, at der ikke forekommer væsentlige overlap for studerende, der vælger to obligatoriske linjefag.

De overførte elementer fra de pædagogiske fag vil blive indarbejdet i de mål og centrale kundskabs- og færdighedsområder, der skal udarbejdes for hvert linjefag.

Med den ændrede vægtning af fag og pædagogik/psykologi/almene didaktik vil undervisningen i de obligatoriske linjefag bedst muligt kunne varetages i et samarbejde mellem undervisere fra forskellige faggrupper, således at de pædagogiske fags lærere inddrages i linjefagsundervisningen.

3.2.1. Aldersspecialisering i dansk og matematik

I den nuværende læreruddannelse er der hverken krav om eller mulighed for aldersspecialisering. Med den nuværende uddannelse forventes lærerne at dække hele det pågældende fags indhold og samtidig leve op til den pædagogiske udfordring at undervise på alle klasstrin.

I 2003 forelå rapporter fra fire uafhængige »professorgrupper« om kernefaglighed. En af hovedkonklusionerne fra rapporterne er, at hver studerende skal have et liniefag, der dækker 1.-6. klasse og et liniefag, der dækker 4.-9. klasse.

Et eksternt udvalg (Læseudvalget) nedsat af Undervisningsministeriet har i vinteren 2005-2006 udarbejdet forslag til udvikling af folkeskolens indhold inden for området læsning. Udvalget har diskuteret udviklingsmæssige forskelle mellem forskellige aldersgrupper og dermed en mulig deling af læreruddannelsens danskfag. De tilsvarende udvalg for naturfag og matematik har tilkendegivet, at en aldersspecialisering i form af en model, hvorefter undervisning på skolens mellemtrin er fælles for alle studerende uanset senere specialisering mod små eller store elever, vil kunne tilgodese fagenes behov.

Reformen af læreruddannelsen skal sikre, at de lærerstuderende i folkeskolens to største fag, dansk og matematik, specialiserer sig i forhold til fagligt indhold og alderstrin. Der er væsentlig forskel på de krav, som undervisningen stiller på de yngre og ældre klasstrin. I indskoling og på de yngste klasstrin skal hvert enkelt barn lære de grundlæggende kundskaber og færdigheder, så det faglige fundament er i orden for det videre forløb i skolen. På de ældste klasstrin skal eleverne have de nødvendige faglige og personlige forudsætninger for at begynde på og fuldføre en ungdomsuddannelse. Det stiller øgede krav til faglighed og til undervisningsmetoder, som er velegnede for disse klasstrin. Læreren skal være ekspert i undervisning i fag

og pædagogik rettet mod elevernes behov og de faglige krav på forskellige klassetrin. Den uddannede lærers viden og kompetencer er den enkeltfaktor, der har størst indflydelse på, hvor meget elever lærer.

Det foreslås, at linjefagene dansk og matematik aldersspecialiseres mod henholdsvis skolens begynder- og mellemtrin og mellem- og sluttrin, og hver indledes med et fælles forløb på 0,6 årsværk. Aldersspecialiseringen placeres i slutningen af linjefagene med en vægt på 0,6 årsværk. Aldersspecialisering mod skolens begynder- og mellemtrin tager udgangspunkt i de i medfør af folkeskoleloven fastsatte bindende trinnål mod 1.-6. klasse, mens aldersspecialisering mod skolens mellem- og sluttrin tager udgangspunkt i de tilsvarende trinnål mod skolens 4.-9. klasse.

Formålet med aldersspecialiseringen er en markant styrkelse af fagligheden i dansk og matematik. Med aldersspecialiseringen styrkes den enkelte lærers faglige overblik over det pågældende fag på det relevante klassetrin. Lærerne får et mere solidt fundament til at håndtere de særlige udfordringer i forbindelse med ind- og udskoling. Metodiske og fagdidaktiske overvejelser skal knyttes til de særlige behov i aldersgruppen og fagenes trin- og slutmål i folkeskolen.

Der skal i de aldersspecialiserede linjefag, dansk og matematik, tages udgangspunkt i undervisningens indhold på skolens mellemtrin. De studerendes beskæftigelse med fælles elementer i de aldersspecialiserede linjefag vil styrke den fælles kerne i læreruddannelsen. Med udgangspunkt i indholdet på skolens mellemtrin skabes samtidig progressionen i linjefagene, idet undervisningen på skolens mellemtrin bruges som eksempler på generelle, velkendte, faglige og fagdidaktiske emner. Det fælles indledende forløb udgør 0,6 årsværk, og hver af specialiseringerne udgør 0,6 årsværk. Specialiseringen til mere sammensatte og komplicerede emner, som f.eks. læseindlæring, indlæring af grundlæggende talforståelse og forberedelse til folkeskolens afgangsprøver, sker med brug af eksempler fra henholdsvis skolens begyndertrin og ældste trin.

Tidspunktet for valg af aldersspecialisering i dansk og matematik er ikke fastlagt med dette lovforslag. Det er op til uddannelsesinstitutionerne at bestemme, hvornår de studerende skal vælge, hvilken specialisering de ønsker. Det er bl.a. muligt at tilrettelægge uddannelsen, således at de studerende kan vente med at vælge, om de ønsker at specialisere sig i skolens begynder- og mellemtrin eller mellem- og sluttrin, indtil i slutningen af det fælles forløb på 0,6 årsværk.

Vælger den studerende begge aldersspecialiseringer i dansk eller matematik udgør linjefaget 1,8 årsværk. Det fælles indledende forløb udgør 0,6 årsværk, og hver af specialiseringerne udgør 0,6 årsværk. Den studerende vil således kunne vælge endnu et linjefag, som skal udgøre 0,6 årsværk.

Der henvises til lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil og § 3, stk. 2, med tilhørende bemærkninger.

3.2.2. Linjefagsrækken

I dag skal den lærerstuderende vælge fire linjefag på i alt 2,35 årsværk. Dansk og matematik udgør hver 0,7 årsværk, og mindst et af fagene skal vælges. De øvrige fag udgør hver 0,55 årsværk.

Linjefagsrækken i den nuværende læreruddannelse er som følger:

- Humanistiske fag: Dansk, engelsk, tysk, fransk, historie, kristendomskundskab/religion og samfundsfag.
- Naturvidenskabelige fag: Biologi, fysik/kemi, geografi, matematik og natur/teknik.
- Praktisk-musiske fag: Billedkunst, hjemkundskab, håndarbejde, idræt, musik og sløjd.
- Specielle fag: Dansk som andetsprog, der i 2001 blev indført som led i en forsøgsordning.

Danmarks Evalueringsinstitut anbefaler i evalueringen af læreruddannelsen fra 2003, at linjefagene dansk og matematik styrkes yderligere i forhold til de øvrige linjefag. Evalueringsinstitutionen anbefaler, at styrkelsen bruges til, at specialundervisning og særlige forhold omkring de første år i skolen indgår i de to fag.

De tre ekspertudvalg om henholdsvis matematik, naturfag og engelsk, som primo marts 2006 præsenterede deres udvalgsrapporter, peger alle på, at de pågældende fag skal styrkes og hver udgøre mindst et årsværk i læreruddannelsen.

Forligskredsen bag en reform af læreruddannelsen foreslår færre og større linjefag i læreruddannelsen. Læreruddannelsen skal uddanne fagligt stærke lærere. Med færre og større linjefag øges uddannelsens fagfaglige og fagdidaktiske indhold.

Forligspartierne er enige om at foreslå, at den studerende fremover skal vælge mindst to og højst tre linjefag, som i alt skal udgøre 2,4 årsværk.

Der henvises til lovforslagets § 3, stk. 1, og bemærkningerne hertil.

Forligspartierne har overvejet, hvorvidt forsøgsordningen med dansk som andetsprog som linjefag skal gøres permanent. Linjefaget dansk som andetsprog udbydes af 16 ud af 18 seminarier. Blandt fagets mål er, at lærerne kvalificeres til at tilrettelægge, gennemføre og evaluere undervisning af tosprogede elever, tilegner sig viden om tosprogethed og får indsigt i kulturteorier og -begreber. Forskning fra Danmarks Pædagogiske Universitet viser, at et sprogligt fokuseret læringsmiljø og pædagogisk kvalitet har en positiv effekt på tosprogede elevers præstationer.

Blandt tosprogede er der ca. 50 %, som ikke har funktionelle læse- og matematikkompetencer, og på mange skoler har en stor andel af eleverne et andet modersmål end dansk. Forligspartierne finder, at der udover den generelle indsigt i det at undervise tosprogede, som skal indgå i dels de pædagogiske fællesfag, dels i alle linjefag på 1,2 årsværk, er brug for lærere med særlig faglig ekspertise, som kan bidrage til at løse opgaven med integration af tosprogede elever.

Forligspartierne er på denne baggrund enige om at foreslå, at dansk som andetsprog gøres til et permanent linjefag.

Der henvises til lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

Forligspartierne har overvejet, om der skal indføres et linjefag i specialpædagogik. Danmarks Evalueringsinstitut anbefaler i evalueringen af læreruddannelsen fra 2003, at seminarierne får mulighed for at oprette et linjefag i specialundervisning/specialpædagogik. Evalueringsrapporten har peget på, at både undervisere og studerende ser specialpædagogik som et område, der er helt nødvendigt i uddannelsen. Det gælder særligt i lyset af de politiske krav om en rummelig folkeskole, der kræver særlig viden og særlige færdigheder hos folkeskolelærerne.

Det foreslås, at specialpædagogik indføres som nyt linjefag.

Der henvises til lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

Forligspartierne finder, at samtlige linjefag i læreruddannelsen skal styrkes.

Forligspartierne er enige om at foreslå, at linjefagene billedkunst, biologi, dansk som andetsprog, fransk, geografi, hjemkundskab, kristendomskundskab/religion, materiel design, musik, samfundsfag, specialpædagogik og tysk fremover hver skal udgøre 0,6 årsværk, jf. lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

Der er desuden enighed om at foreslå, at linjefagene dansk (aldersspecialiseret), engelsk, fysik/kemi, historie, idræt, matematik (aldersspecialiseret) og natur/teknik skal styrkes markant. Det foreslås, at disse fag derfor fremover skal udgøre 1,2 årsværk. For de aldersspecialiserede linjefag, dansk og matematik, foreslås det, at fagene aldersspecialiseres mod henholdsvis skolens begynder- og mellemtrin og mellem- og sluttrin, og hver indledes med et fælles forløb på 0,6 årsværk. Aldersspecialiseringen placeres i slutningen af linjefagene med en vægt på 0,6 årsværk. Fællesforløbet samt én aldersspecialisering udgør således 1,2 årsværk, hvilket indebærer en yderligere styrkelse af dansk og matematik, som i folkeskolen udgør knapt halvdelen af samtlige undervisningstimer.

Der henvises til lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

Det skal være muligt at vælge begge aldersspecialiseringer i dansk eller matematik med henblik på at opnå undervisningskompetence i faget til hele skoleforløbet. I så fald vil fællesforløbet samt de to aldersspecialiseringer tilsammen udgøre 1,8 årsværk, jf. afsnit 3.2.1. og 3.2.3.

Der henvises til lovforslagets § 3, stk. 2, 2. pkt., og bemærkningerne hertil.

Forligspartierne er enige om, at der – udover en markant øget årsværksvægt til linjefagene natur/teknik og fysik/kemi – er behov for yderligere at styrke naturfagene i læreruddannelsen. Forligspartierne ønsker at styrke den faglige sammenhæng mellem de naturfaglige linjefag natur/teknik, som findes i folkeskolens 1.-6. klasse, og fysik/kemi, som findes i skolens 7.-9. klasse. De to fag skal derfor begge indledes med et bredt naturfagligt forløb, som danner grundlag for den studerendes valg af specialisering – enten natur/teknik-faget eller fysik/kemi-faget. Vælger den studerende både natur/teknik og fysik/kemi bliver fagenes samlede omfang på 1,8 årsværk, da fagene har et fælles kerneindhold, som bl.a. er fagdidaktisk, historisk, videnskabsfilosofisk og kulturelt. Med denne model opnås det, at den studerende både besidder den brede naturfaglige viden fra natur/teknik og den mere specialiserede viden fra fysik/kemi om f.eks. faglige begreber, naturens love, teorier, naturfænomener og teknologi samtidig med, at den studerende får mulighed for at vælge et yderligere linjefag eksempelvis geografi eller biologi.

Der henvises til lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 2, og § 3, stk. 2, med tilhørende bemærkninger samt til den foreslåede bemyndigelse for undervisningsministeren til at fastsætte de nærmere regler om indholdet af fagene i lovforslagets § 8, stk. 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

Der er enighed i forligskredsen om, at den internationale dimension i læreruddannelsens sprogfag, engelsk, fransk og tysk, skal styrkes. Foruden den anvendelsesorienterede beskæftigelse med sprog og sprogbrug skal der i fremmedsprogundervisningen lægges yderligere vægt på viden om og forståelse af historie, kultur og samfundsforhold i de respektive lande for de pågældende sprog. Heri skal medtænkes læreruddannelsesinstitutionernes muligheder for at tilrettelægge praktikforløb i udlandet, og der skal skabes bedre rammer for samarbejde mellem danske og udenlandske lærerstuderende både i udlandet og i Danmark.

Linjefaget idræt styrkes betydeligt ved et løft fra 0,55 årsværk i den nuværende uddannelse til et omfang på 1,2 årsværk i den kommende uddannelse. Der undervises i idræt på alle klassetrin i skolen, og idræt er time-mæssigt set folkeskolens tredjestørste fag. Idrætsfagets kerne i læreruddannelsen er undervisning i, om og gennem bevægelse. Forligspartierne ønsker ved en styrkelse af linjefagets omfang især at øge den kommende idrætslærers praktiske og færdighedsmæssige kompetence og teoretiske viden om planlægning, gennemførelse og evaluering af en alsidig idrætsundervisning, der fremmer børnenes almene sundhed og giver dem gode og livslange motionsvaner.

Der henvises til lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

3.2.3. De studerendes valg af linjefag

I dag skal de lærerstuderende vælge fire linjefag. Det største linjefag, som skal være enten dansk eller matematik, udgør 0,7 årsværk. Herudover vælges tre linjefag hver på 0,55 årsværk. Den samlede vægt af linjefag er 2,35 årsværk.

Selvevalueringsrapporterne fra uddannelsesinstitutionerne, som dannede grundlag for Danmarks Evalueringsinstituts evaluering af læreruddannelsen i 2003, indeholder udsagn om, at fire linjefag er for mange. Underviserne peger på, at de studerende ikke har tilstrækkelig tid til at fordybe sig i fagene, og at det kniber med at opnå et tilfredsstillende færdighedsniveau. Så godt som alle centrale aktører, herunder de lærerstuderende, anbefaler i dag en læreruddannelse med færre linjefag.

Forligspartierne er enige om, at uddannelsen i linjefag skal styrkes. Linjefagene skal være større. Til gengæld skal antallet af de studerendes linjefag reduceres. Med færre og større linjefag øges uddannelsens fagfaglige og fagdidaktiske indhold.

I den nuværende læreruddannelse er der hverken krav om eller mulighed for fagspecialisering. Der er tværtimod et krav om faglig bredde, som udelukker en tydelig faglig profil. Linjefagene skal dække mindst to ud af de tre faggrupper (humanistiske fag, naturvidenskabelige fag og praktisk-musiske fag).

Folkeskolens lærere har brug for en tydeligere faglig profil. Det er nødvendigt for at nå de faglige mål i folkeskolen. PISA-undersøgelserne viser, at de faglige præstationer i læsning, matematik og naturfag hos skoleelever i 15-16 års alderen ligger under, hvad der præsteres i lande, vi normalt sammenligner os med.

Forligspartierne er enige om at foreslå, at der indføres en ny model for linjefagsvalg, der indebærer, at linjefag som udgangspunkt kan vælges frit fra linjefagsrækken. Det muliggør opbygning af en tydelig faglig

profil. Med henblik på at skærpe den enkelte studerendes profil og opnå synergi mellem valg af beslægtede fag foreslås som noget nyt frihed til at specialisere sig i fag inden for samme faggruppe. Det skal fortsat være muligt at vælge linjefag fra forskellige faggrupper.

De eneste centrale krav til de studerendes valg af linjefag skal være, at det første linjefag skal vælges blandt fagene dansk (aldersspecialiseret), matematik (aldersspecialiseret), natur/teknik og fysik/kemi.

Undervisningen i folkeskolen bør varetages af linjefagsuddannede lærere. Det er derfor afgørende, at der er nogenlunde overensstemmelse mellem de studerendes valg af linjefag og folkeskolens behov.

Forligspartierne vil nøje følge linjefagsdækningen i folkeskolen og de studerendes valg af linjefag, herunder hvor mange der vælger to, henholdsvis tre linjefag. Med henblik på at følge udviklingen nedsættes en faglig følgegruppe, der skal have til opgave at overvåge lovens virkninger, herunder balancen mellem de studerendes valg af linjefag og folkeskolens behov, jf. afsnit 1.

Hvis der er et misforhold mellem de studerendes linjefagsvalg og de behov, der er i folkeskolen, vil undervisningsministeren efter forslaget kunne fastsætte regler om valg af og optagelse på linjefag for at sikre den fornødne overensstemmelse.

Der henvises til lovforslagets § 3, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

3.2.4. Linjefagsdækning

Forligspartierne er enige om, at det langsigtede mål er, at undervisningen i folkeskolens fag i langt højere grad end nu varetages af lærere med linjefag eller tilsvarende kvalifikationer, herunder – i relation til dansk og matematik – at de lærere, der underviser på begynder- og mellemtrin, har en aldersspecialisering i begynder- og mellemtrin, og at de lærere, der underviser på mellem- og sluttrin, har en aldersspecialisering i mellem- og sluttrin.

De kommunale prioriteringer i folkeskolen og den enkelte skoles fagfordelingsprincipper bør tilstræbe en høj linjefagsdækning i fagene, der kan medvirke til at styrke elevernes faglige niveau, lærernes arbejdsglæde og ikke mindst respekten for lærerarbejdet. Regeringen har fremsat forslag til ændring af folkeskoleloven, hvor kommunalbestyrelsens ansvar for folkeskolens kvalitetssikring præciseres.

KL har i 2005 udsendt en handlingsplan for folkeskolen med en klar opfordring til alle kommunalbestyrelser om at stille krav om fuld linjefagsdækning i de centrale fag i 7.-9. klasse.

Anbefalingerne fra de tre ekspertudvalg inden for matematik, naturfag og engelsk i folkeskolen, der er nedsat af undervisningsministeren, har i marts 2006 fremlagt deres anbefalinger, hvor højere linjefagsdækning i fagene går igen som en helt central anbefaling.

Regeringen har i årene 2006-2009 afsat 175 mio. kr. til at styrke lærernes og skoleledernes efter- og videreuddannelse, hvor lærernes efter- og videreuddannelse inden for folkeskolens centrale fag, dansk, matematik, naturfag og engelsk skal styrkes bl.a. med henblik på at sikre en højere grad af linjefagsdækning, herunder i naturfag, hvor undersøgelser viser et stort behov.

3.3. Professionsbachelorprojektet

Alle studerende skal i dag i tilknytning til et linjefag og i sammenhæng med de pædagogiske fag og eventuelt praktikken udarbejde en større selvstændig faglig-pædagogisk opgave i et selvvalgt emne, en bacheloropgave. Den studerende skal herved demonstrere evne til at anvende faglig og pædagogisk viden under brug af akademisk arbejdsmåde og videnskabelig metode.

Årsberetningen af 2005 fra Censorformandskabet for læreruddannelsen udtrykker generel tilfredshed med bacheloreksamen og nævner det positive i, at opgaverne tager udgangspunkt i professionsrettede problemstillinger.

Det foreslås at styrke bachelorprojektet fra 9 til 10 ECTS-point. Herved kommer projektets omfang på højde med det typiske mindsteniveau for bachelorprojekter i professionsbacheloruddannelser.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 5, og § 4 med tilhørende bemærkningerne.

3.4. *Praktikken*

I dag skal de lærerstuderende i praktik i alle de fire linjefag og i alle fire studieår. Praktikken udgør 0,6 årsværk og tilrettelægges over 24 uger. I praktikken indgår en sammenhængende periode på 7-9 uger, skoleperioden. Praktikken tilrettelægges og gennemføres efter aftale mellem skolerne og seminarieret. Hver praktikperiode afsluttes med en vejledende bedømmelse fra praktikskolen af, om det er betænkeligt eller ikke betænkeligt at lade den studerende fortsætte. Faget praktik afsluttes med, at praktikskolen efter en praktikperiode på mindst tre uger afgiver en udtalelse til den studerende med kopi til seminarieret. Udtalelsen munder ud i bedømmelsen Bestået/Ikke bestået. Bedømmelsen viser, om den studerende har tilegnet sig lærerkvalifikationer, som de er udtrykt i fagets mål og CKF. Studerende, der får bedømmelsen Ikke bestået, kan gå praktikperioden om.

Den nuværende overordnede struktur med forskellige praktikformer, herunder skoleperioden, har været en succes. I den kommende læreruddannelse skal praktikken fortsat udgøre et vigtigt og samlende element i uddannelsen. Der er imidlertid behov for at stramme op på nogle punkter.

Danmarks Evalueringsinstitut anbefaler i evalueringen af læreruddannelsen fra 2003, at seminarierne styrker samarbejdet mellem linjefag, pædagogiske fag og praktik, særligt på indholdssiden. Er praktikken velforberedt i samarbejde med det relevante linjefag, vil de studerende både have et bedre grundlag for praktikperioden og for – på et tidligt tidspunkt i uddannelsen – at sætte det linjefag, som de pågældende som færdiguddannede skal undervise i, ind i en praktisk kontekst.

Evalueringsinstituttet anbefaler desuden, at ansvaret for bedømmelsen af praktikken ikke ligger hos praktikskolen alene, men er et fælles ansvar for seminarium og praktikskole. Det er afgørende for praktikkens kvalitet, at ansvarsfordelingen bliver mere klar. Det fremgår af evalueringsrapporten, at mange praktiklærere viger tilbage for at give bedømmelsen Betænkelig, selvom der er problemer med en studerendes indsats og evner. De studerende oplever, at stort set alle – uanset indsats – får den vejledende bedømmelse Ikke betænkelig.

Med henblik på at styrke læreruddannelsens praktik har kommunerne i perioden 2002-2005 modtaget bloktilskud til uddannelse af ca. 1.100 praktiklærere i folkeskolen. Dette måltal er langt fra nået. Regeringen og KL er derfor enige om, at praktiklæreruddannelsen nu skal prioriteres i kommunerne, så der nu sker et markant løft svarende til den aftalte aktivitet.

Forligskredsen er enig om, at praktikkens overordnede struktur, omfang og skoleperioden på 7-9 uger skal bevares. Således videreføres bl.a. princippet om, at den studerende skal have praktik i alle de valgte linjefag og i alle fire studieår. Forligskredsen er desuden enig om, at der fortsat skal være mødepligt i praktikken. Det foreslås, at undervisningsministeren bemyndiges til ved bekendtgørelse at fastsætte regler om praktikken, jf. lovforslagets § 8, stk. 1, nr. 2.

Forligskredsen er enig om, at praktikken skal styrkes ved øget samarbejde med linjefagene og de pædagogiske fag – læreruddannelsens tre-klang. Det gælder forberedelse, gennemførelse og efterbehandling af praktikken. Der skal være en stærkere kobling mellem teori og praksis. Færdigheder og viden erhvervet gennem praktikken eller anden erfaring fra praksis skal indgå i den afsluttende bacheloropgave. Det foreslås, at undervisningsministeren bemyndiges til ved bekendtgørelse at fastsætte regler herom, jf. lovforslagets § 8, stk. 1, nr. 2.

Forligskredsen ønsker, at bedømmelsen af praktikken skal strammes op. Praktikskolen skal sende en bedømmelse af den studerende i praktikperioden med en indstilling til uddannelsesinstitutionen om, hvorvidt praktikskolen finder, at den studerende skal bestå eller ikke bestå praktikken. Uddannelsesinstitutionen træffer afgørelsen, om praktikken er bestået. Ved at flytte ansvaret for afgørelsen om Bestået/Ikke bestået praktik fra praktikskolen til seminarieret skabes i praksis bedre plads til, at praktikskolerne kan udtrykke tvivl om den studerende.

Alle praktikperioderne skal munde ud i bedømmelse Bestået/Ikke bestået. En studerende, hvis praktikperiode bedømmes til Ikke bestået, har som udgangspunkt ret til at gå perioden om én gang. Bedømmes også denne periode til Ikke bestået, er den studerende afskåret fra at fortsætte uddannelsen. Der kan dog i særlige tilfælde gøres undtagelse herfra. Undervisningsministeren bemyndiges til ved bekendtgørelse at fastsætte

regler herom. Med en bedømmelse i form af Bestået/Ikke bestået af alle praktikperioder vurderes de studendes evner til at undervise børn løbende i uddannelsen og ikke først på fjerde år.

Der henvises til lovforslagets § 8, stk. 1, nr. 4, og bemærkningerne hertil.

3.5. Uddannelsens tværprofessionelle element

Der er ingen centrale krav om et tværprofessionelt element i den nuværende læreruddannelse.

Forligspartierne foreslår, at der skal være et samarbejde mellem læreruddannelsen og pædagoguddannelsen og evt. andre mellemlange videregående uddannelser. Læreruddannelsen skal rumme et tværprofessionelt element, der tilrettelægges af uddannelsesinstitutionen, og som sigter mod, at den studerende tilegner sig kompetencer til fremme af samarbejde med andre professioner.

En del af lærernes arbejde foregår i et tværprofessionelt samarbejde. Derfor skal lærere kunne arbejde tværfagligt og bruge deres fagsprog i tværprofessionelle sammenhænge og have kendskab til andre faggruppers faglighed og fagsprog. For at understøtte dette tværprofessionelle element tilrettelægges læreruddannelsen således, at de studerende i løbet af uddannelsen, med udgangspunkt i egen faglig identitet, skal opnå viden om andre relevante uddannelser.

Det foreslås, at undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om det tværprofessionelle elements mål, omfang og placering.

Der henvises til lovforslagets § 5 og bemærkningerne hertil.

3.6. Innovation

Evnen til at arbejde innovativt skal lægges allerede i folkeskolen. Eleverne skal lære at arbejde innovativt og se nye muligheder. Lærerne skal i højere grad end i dag stimulere dette arbejde.

Lærerne skal som led i uddannelse og efteruddannelse få kendskab til metoder og samarbejdsformer, der udvikler elevernes innovative kompetencer.

Undervisningsministeriet vil understøtte udvikling af nye efteruddannelsestilbud om, hvordan undervisningen kan fremme idéudvikling. Disse efteruddannelsestilbud skal bl.a. rettes mod folkeskolelærere.

De relevante indholdsbeskrivelser af læreruddannelsens fag skal medvirke til at sikre, at kommende lærere får kendskab til metoder og samarbejdsformer, der udvikler elevernes innovative kompetencer.

Der henvises til lovforslagets § 8, stk. 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

3.7. IT

Det er hensigten at foretage en opstramning af samtlige fagbeskrivelser og i den forbindelse bl.a. at præcisere anvendelse af IT i uddannelsen.

Informationsteknologi og kommunikationsteknologi (IKT) skal integreres bedre i undervisningen i læreruddannelsen. Kravet om integration af IKT i læreruddannelsens undervisning vil med reformen blive fastholdt og gennem dialog og drøftelser med læreruddannelsens interessenter, vil behovet for yderligere initiativer blive overvejet.

Der er i de senere år taget en række initiativer for at sikre udbredelsen og implementering af IKT på læreruddannelsesinstitutionerne. Undervisningsministeriet har taget initiativ til og understøttet, at alle lærerstudende i årene 1999 til i dag får tilbudt kurset ”Skole-IT”, med vægt på IT i undervisningen og opbygning af basisfærdigheder. Ca. 2800 studerende er i marts 2006 i gang med forløbet. Tilsvarende har ca. 70 pct. af underviserne på seminarierne gennemført eller er i gang med en ”Seminarie-IT” uddannelse.

Der henvises til lovforslagets § 8, stk. 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

4. Uddannelsen til meritlærer

Meritlæreruddannelsen blev etableret i 2002 som et supplement under Åben Uddannelse til den ordinære læreruddannelse. Meritlæreruddannelsen er bl.a. de universitetsuddannedes indgang til lærerarbejdet. Uddannelsen kan – alt afhængig af den enkelte studerendes baggrund – gennemføres på forskellig tid.

Uddannelsen har været en succes både for bachelorer, kandidater og andre med utraditionel tilgang til lærerarbejdet og for de skoler, der har ansat meritlærere. Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har gennemført en undersøgelse af meritlæreruddannelsen i 2005. Det fremgår heraf, at der generelt er stor tilfredshed med uddannelsen blandt både dimittender, lærerseminarier og skoleledere. Optaget til uddannelsen ligger på et stabilt niveau på ca. 1200 til 1500 studerende årligt, og af EVA's undersøgelse fremgår det, at ca. 40 pct. af dimittenderne havde en lang videregående uddannelse, inden de begyndte meritlæreruddannelsen.

Det er regeringens mål, at flere universitetsuddannede, herunder bachelorer, skal have mulighed for at kvalificere sig til at undervise i folkeskolens ældste klasser på lige fod med ordinært læreruddannede. Med meritlæreruddannelsen er der etableret en god ramme for et kortere pædagogisk forløb rettet mod universitetsuddannede, herunder bachelorer. En universitetsuddannet med to relevante fag og undervisningserfaring vil således kunne gennemføre merituddannelsen på lidt over et halvt år. En universitetsuddannet uden undervisningserfaring vil med de gældende regler derudover skulle gennemføre et praktikforløb af en varighed på lidt over en tredjedel årsværk.

Reformen af læreruddannelsen får tilsvarende konsekvenser for meritlæreruddannelsen. Uddannelsen til meritlærer skal fortsat svare til den ordinære læreruddannelse med hensyn til bl.a. formål og fagkrav, i de enkelte fag, herunder i pædagogik og almen didaktik. Ændringerne i læreruddannelsen vil derfor afspejle sig i meritlærerlæreruddannelsen, som således skal gennemgås med henblik på at sikre den fornødne overensstemmelse mellem de to uddannelser.

Undervisningsministeriet vil som led i opfølgningen på lovforslaget sammen med forligspartierne se nærmere på indholdet af meritlæreruddannelsen.

5. Møde- og deltagelsespligt

I dag er der deltagelsespligt, men ikke generel mødepligt på læreruddannelsen. I dag beslutter seminarierne selv, i hvilket omfang de ønsker mødepligt, hvordan de nærmere fortolker deltagelsespligten, og hvordan studerende, der ikke opfylder deltagelsespligten, skal indhente det forsømte.

Det er Danmarks Evalueringsinstituts vurdering i evalueringen af læreruddannelsen fra 2003, at det nuværende system med deltagelsespligt ikke fungerer. Det er et stort problem, at andelen af studerende, der deltager i undervisningen, er for lav. Uddannelsen er baseret på undervisning og drøftelser med de øvrige studerende, men forholdsvis mange af de studerende bliver væk fra undervisningen.

Forligspartierne finder, at der skal indføres mødepligt til al undervisning på første årgang. De studerende skal vænnes til gode og effektive studievaner. Med mødepligt på første årgang etableres et solidt grundlag for det videre studieforløb. Også pligten til at deltage i uddannelsen i øvrigt skal præciseres.

Undervisningsministeren foreslås bemyndiget til at fastsætte regler herom, herunder om, at uddannelsesinstitutionerne skal fastsætte regler for de studerendes møde- og deltagelsespligt og konsekvenserne af manglende overholdelse. Det skal være klart, hvilke konsekvenser det får, hvis en uddannelsesinstitution vurderer, at en studerende ikke deltager i uddannelsen. Opfyldelse af deltagelsespligten skal f.eks. være en forudsætning for at indstille sig til prøve. Fastsættelsen af de nærmere regler vil ske efter forhandling med de relevante rektorforsamlinger og under hensyn til de studerendes retssikkerhed. Reglerne skal offentliggøres på institutionernes hjemmesider.

Der henvises til lovforslagets § 8, stk. 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

6. Prøver

Alle læreruddannelsens fag, bortset fra faget praktik, afsluttes med eksterne prøver. Som den eneste mellem lange videregående uddannelse har læreruddannelsen centralt stillede skriftlige prøver i bl.a. de nuværende fag dansk og matematik.

Med den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse tilsigtes ikke nogen ændring af rammerne og omfanget af prøver i læreruddannelsen. Prøvekraft vil skulle afspejle de kommende skærpede faglige krav og fagenes nye vægt og indhold. Det vil blive overvejet, om placering af prøverne gennem uddannelsen skal fordeles mere jævnt, således at den studerendes faglige progression og studieaktivitet fastholdes bl.a. gennem krav om prøveaflægning.

Der henvises til lovforslagets § 8, stk. 1, nr. 4, og bemærkningerne hertil.

7. Vejledende timetal

I dag fastlægger den enkelte uddannelsesinstitution i en studieordning lektionstal, vejledning, holdstørrelser m.v. i de enkelte fag ud fra en overordnet prioritering på den pågældende institution. Der er således i dag forskelle mellem institutionerne med hensyn til uddannelsens tilrettelæggelse, herunder lektionstallet.

En central konklusion i Evalueringsinstitutets evaluering af læreruddannelsens fra 2003 er, at det svækker uddannelsens kvalitet, at der ikke i dag er den fornødne klarhed over rollefordeling og samspil mellem undervisning og selvstudier.

Forligspartierne er enige om, at der i et vist omfang skal indføres vejledende timetal i læreruddannelsen, og at det skal kræves, at uddannelsesinstitutionerne på deres hjemmesider offentliggør de reelle timetal for de forskellige fag.

Efter lov om gennemsigtighed og åbenhed i uddannelserne m.v. skal uddannelsesinstitutionerne på internettet give oplysninger om bl.a. uddannelsens mål, fagudbud og læseplaner m.v., hvorved bl.a. kommende studerende vil kunne blive bekendt med den pågældende uddannelsesinstitutionens studie- og arbejdsformer, lektionstimetal og kravene til selvstændige studiearbejder. Disse oplysninger vil kunne give en kommende studerende et kvalificeret grundlag for valg af uddannelsesinstitution.

Det foreslås, at ministeren – som led i sin bemyndigelse til at fastsætte mål og centrale kundskabs- og færdighedsområder i de enkelte fag og kurser – bemyndiges til at fastlægge vejledende timetal for alle eller nogle af læreruddannelsens fag, herunder praktikken. De relevante rektorforsamlinger vil blive inddraget ved fastsættelsen af sådanne regler. Formålet er, at der gives en klar vejledning til læreruddannelsesinstitutionerne og de studerende om, hvilke dele af faget der forudsætter den studerendes selvstændige studieaktivitet, og hvilke dele der forudsætter undervisning.

Fastlæggelse af vejledende timetal vil ske under behørig hensyntagen til uddannelsesinstitutionernes undervisningstilbud, som udover egentlige undervisningslektioner består af bl.a. vejledning om og i uddannelsens fag, praktiske øvelser m.v.

Der henvises til lovforslagets § 8, stk. 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

8. Adgangs- og niveauekrav

Adgang til læreruddannelsen er i dag som udgangspunkt betinget af en gymnasial eksamen. Der kan dog dispenseres herfra, bl.a. hvis ansøgeren har kvalifikationer, der kan sidestilles med en gymnasial eksamen. Noget andet er, at undervisningen på seminariet skal bygge på gymnasialt B-niveau eller dertil svarende kvalifikationer.

Evalueringen af læreruddannelsen fra 2003 viser, at der er behov for at præcisere seminariernes pligt til at sikre, at undervisningen i linjefagene reelt kan tage udgangspunkt i B-niveau. Nogle seminarier lader studerende uden de nødvendige indgangsforudsætninger deltage i linjefagsundervisningen med deraf følgende risiko for niveausænkning.

Forligspartierne er enige om, at det faglige niveau i læreruddannelsen skal højnes. For at styrke fagligheden skal der strammes op på kravene til de studerendes kvalifikationer ved optagelse på linjefagene. Forligspartierne finder, at det som betingelse for valg af linjefag som udgangspunkt skal kræves, at den studerende kan dokumentere kundskaber på mindst gymnasialt B-niveau i det pågældende fag. Uden krav om dokumentation af færdigheder risikeres det, at der slækkes på niveauet i undervisningen for at få studerende uden de nødvendige forudsætninger med.

Det foreslås, at undervisningsministeren bemyndiges til efter forhandling med de relevante rektorforsamlinger at fastsætte regler om krav til den studerendes kvalifikationer og om dokumentation heraf som betingelse for valg af linjefag.

Det bemærkes, at en stramning af indgangsforudsætningerne til visse af uddannelsens linjefag skal foretages ved en nøje afvejning af fordele og ulemper. På den ene side vil krav om et højere indgangsniveau kunne signalere, at uddannelsen stiller krav og forventninger til en studieindsats på et højt fagligt niveau og herved være attraktiv for studerende med ønsker til et udfordrende og udviklende studiemiljø. På den anden side vil for høje faglige indgangskrav kunne resultere i, at ansøgere uden de dokumenterede forudsætninger ikke søger uddannelsen, selv om de gennem studiet vil kunne få de kvalifikationer og den faglige ballast til at kunne fungere som gode og kvalificerede lærere i folkeskolen. Lavere søgning til læreruddannelsen kan blive et problem i forhold til folkeskolens behov for uddannede lærere. Dette dilemma vil skulle indgå i forhandlinger mellem undervisningsministeren og de relevante rektorforsamlinger.

Der henvises til lovforslagets § 8, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

I konsekvens af ovenstående foreslås det, at undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om suppleringskurser på institutionerne, så de, der ikke har B-niveau eller det eventuelt krævede karakterniveau i de valgte linjefag, kommer op på det niveau, som undervisningen i linjefagene skal tage udgangspunkt i. Suppleringen skal ske enten i august eller sideløbende med læreruddannelsen.

For at sikre, at de formelle adgangskrav ikke udelukker ansøgere med de nødvendige reelle kvalifikationer, vil der blive fastsat regler om optagelse af ansøgere, der ikke har en adgangsgivende uddannelse, men som kan dokumentere kvalifikationer, der ud fra en realkompetencevurdering kan sidestilles hermed.

Uddannelsesinstitutionernes praksis mht. optagelse på andet grundlag end gymnasial uddannelse skal kortlægges efter reformens vedtagelse. Herefter skal det vurderes, om der er behov for en opstramning ved centrale regler, der kan sikre en ensartet praksis for optagelse uden en gymnasial eksamen. I så fald vil læreruddannelsens interesser blive inddraget i udarbejdelsen heraf.

Der henvises til lovforslagets § 9, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

9. Økonomiske konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes ikke at have økonomiske konsekvenser for det offentlige. Styrkelsen af uddannelsens kvalitet forventes gennemført inden for de nuværende rammer.

Der kan opstå behov for ekstra midler til efteruddannelse af seminarielærere. Finansieringen heraf skal ses i sammenhæng med de midler, som regeringen allerede har afsat til bl.a. kvalitetsudvikling af de videregående uddannelser og udvikling af videncentre. En eventuel målretning af en del af disse midler til efteruddannelse af seminarielærere vil skulle indgå i finanslovsforhandlingerne om finansloven for 2007.

10. Administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes ikke at have administrative konsekvenser for det offentlige.

11. Erhvervsadministrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Lovforslaget forventes ikke at medføre erhvervsadministrative eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

12. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget forventes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

13. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget forventes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

14. *Forholdet til EU-retten*

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

15. *Høring*

Lovforslaget sendes i høring den 31. marts 2006 til følgende organisationer m.v.:

Akademikernes Centralorganisation

Amtsrådsforeningen i Danmark

BUPL

Børne- og Kulturchefforeningen

Børnerådet

Censorformandskabet for Læreruddannelsen

CVU-Bestyrelsesforeningen

CVU-Rektorkollegiet

Danmarks Evalueringsinstitut

Danmarks Lærerforening

Danmarks Pædagogiske Universitet

Danmarks Skolelederforening

DA

Dansk Magisterforening

De samvirkende Invalideorganisationer

Det Centrale Handicapråd

DI

Foreningen af frie Samarbejdende MVU-institutioner

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd

KL

LO

Lærernes Centralorganisation

Lærerseminariernes Bestyrelsesforening

Lærerseminariernes Rektorforsamling

Lærerstuderendes Landskreds

MVU-Rådet

Skole og Samfund

Socialpædagogernes Landsforbund

16. *Vurdering af konsekvenser af lovforslaget*

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konse-	Ingen	Ingen

kvenser for det offentlige	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for det offentlige	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Den foreslåede § 1, stk. 1, angiver lovens formål, at uddanne lærere til folkeskolen og tillige at give et grundlag for anden undervisning.

Efter forslaget § 1, stk. 2, skal uddannelsen give de studerende den faglige og pædagogiske indsigt og praktiske skoling, der er nødvendig for at kunne virke som lærer, og skal bidrage til at fremme de studerendes personlige udvikling samt bidrage til at udvikle deres interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund.

Forslagets § 1, stk. 1 og 2, er identiske med formålsbestemmelsen i den nuværende læreruddannelseslov.

Efter forslaget § 1, stk. 3, skal uddannelsen give de studerende grundlag for videreuddannelse. Forslaget indebærer en tilføjelse til den nuværende formålsbestemmelse for at betone, at professionsbachelorniveauet giver den færdiguddannede lærer adgang til en række videregående studier på diplom-, kandidat- og master-niveau.

Til § 2

Den foreslåede bestemmelse fastsætter varigheden af og rammerne for indholdet af læreruddannelsen. Forslaget indebærer, at uddannelsens omfang – som i den nuværende uddannelse – fastsættes til fire år, hvilket svarer til 240 point i European Credit Transfer System (ECTS-point). ECTS-point er en talmæssig angivelse for den totale arbejdsbelastning, som gennemførelsen af et givet kursus eller uddannelsesforløb er normeret til. 60 ECTS-point svarer til en studerendes fuldtidsarbejde i et år.

Til nr. 1

I den nuværende læreruddannelse udgør de pædagogiske fællesfag i alt 0,7 årsværk og består af de fire fag almen didaktik, psykologi, pædagogik og skolen i samfundet.

Den foreslåede bestemmelse i § 2, nr. 1, indebærer, at faget skolen i samfundet udgår, og at de pædagogiske fællesfag fremover i alt skal udgøre 0,55 årsværk, svarende til 33 ECTS-point. De pædagogiske fællesfag skal således fremover bestå af tre fag, almen didaktik, psykologi og pædagogik.

Indholdet i fagene almen didaktik, psykologi og pædagogik vil i det væsentlige blive videreført fra fagenes indhold i den nuværende læreruddannelse. Dog vil relevante dele af faget almen didaktik blive overført til de nye store linjefag på 1,2 årsværk, ligesom samtlige uddannelsens fags CKF'er som led i reformen af lærer-

uddannelsen vil blive gennemgået og strammet op. Formålet hermed er bl.a. at øge fokus på klasserumsledelse, evaluering og dokumentation.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 3.

Til nr. 2

I den nuværende læreruddannelse udgør fællesfaget kristendomskundskab/livsoplysning 0,2 årsværk.

Efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 2, nr. 2, indføres i rækken af obligatoriske fag – i stedet for det nuværende kristendomskundskab/livsoplysning – fællesfaget kristendomskundskab/livsoplysning/medborgerskab på 0,28 årsværk, svarende til 17 ECTS-point.

Faget skal udover at indeholde de centrale elementer fra det nuværende fællesfag kristendomskundskab/livsoplysning medvirke til at sikre, at alle lærerstuderende gennem uddannelsen får kendskab til grundlæggende demokratiske værdier og dansk folkestyre og bliver i stand til at videregive disse værdier til folkeskolen.

Med udvidelsen af faget til at omfatte medborgerskab skal faget yderligere sigte imod at sætte den kommende lærer i stand til at give eleverne en indføring i, hvad det vil sige at være borger i det danske demokrati og i det internationale samfund. I faget skal der arbejdes på at forberede skolens elever til

- demokratisk medborgerskab,
- deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre,
- at få indsigt i forskellen mellem politik, kultur og religion,
- at få indsigt i og forståelse for forskellige opfattelser af medborgerskab og politisk deltagelse og
- at lære at leve sammen med gensidig respekt for andres værdier.

Fagets mål og indhold vil blive nærmere beskrevet i den kommende uddannelsesbekendtgørelse, jf. den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 8, stk. 1, nr. 2, for undervisningsministeren til at fastsætte nærmere regler om de enkelte fag og kurser.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 3.1.1.

Til nr. 3

Den nuværende uddannelse i linjefag udgør 2,35 årsværk.

Den foreslåede bestemmelse i § 2, nr. 3, indebærer en mindre forøgelse af det samlede omfang af læreruddannelsens linjefag i forhold til den nuværende læreruddannelse. Bestemmelsen foreskriver, at den studerende skal vælge sine linjefag, således at linjefagene tilsammen udgør 2,4 årsværk, svarende til 144 ECTS-point.

Den studerende skal vælge sine linjefag efter retningslinjerne i den foreslåede bestemmelse i § 3 om valg af linjefag og uddannelsesinstitutionens udbud.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 3.2.2. og 3.2.3.

Til nr. 4

Den nuværende læreruddannelse indbefatter udarbejdelse af en større selvstændig opgave i form af et bachelorprojekt på 0,15 årsværk, svarende til 9 ECTS-point, i tilknytning til et af de valgte linjefag.

Lovforslagets § 2, nr. 4, indebærer en forøgelse af uddannelsens bachelorprojekt – fra 9 til 10 ECTS-point – som i omfang kommer på højde med det typiske mindsteniveau for bachelorprojekter i professionsbacheloruddannelser.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 3.3.

Til nr. 5

Den foreslåede bestemmelse i § 2, nr. 5, indebærer, at læreruddannelsen for alle studerende – som i den nuværende uddannelse – skal omfatte praktik på 0,6 årsværk, svarende til 36 ECTS-point.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 3.4.

Til § 3

Til stk. 1

I den nuværende læreruddannelse skal den studerende vælge 4 linjefag på i alt 2,35 årsværk. Linjefagene udgøres i dag af folkeskolens fag og forsøgslinjefaget dansk som andetsprog.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 1, skal den studerende fra linjefagsrækken vælge 2 eller 3 linjefag, som tilsammen skal udgøre 2,4 årsværk, svarende til 144 ECTS-point. Linjefagsrækken skal fremover udgøre følgende fag:

- Linjefag på 0,6 årsværk, svarende til 36 ECTS-point: Billedkunst, biologi, dansk som andetsprog, fransk, geografi, hjemkundskab, kristendomskundskab/religion, materiel design, musik, samfundsfag, specialpædagogik og tysk.
- Linjefag på 1,2 årsværk, svarende til 72 ECTS-point: Dansk (aldersspecialiseret), engelsk, fysik/kemi, historie, idræt, matematik (aldersspecialiseret) og natur/teknik. Linjefagene dansk og matematik aldersspecialiseres mod henholdsvis begynder- og mellemtrinnet og mellem- og sluttrinnet, og indledes hver med et fælles forløb på 0,6 årsværk. Aldersspecialiseringen placeres i slutningen af linjefagene med en vægt på 0,6 årsværk.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 3.2.

Til nr. 1

Forslagets § 3, stk. 1, nr. 1, indebærer en forøgelse af omfanget i årsværk – fra 0,55 til 0,6 – af de nuværende linjefag billedkunst, biologi, forsøgslinjefaget dansk som andetsprog, fransk, geografi, hjemkundskab, kristendomskundskab/religion, musik, samfundsfag og tysk.

Forslaget indebærer endvidere, at dansk som andetsprog gøres til et permanent fag i linjefagsrækken.

Herudover indebærer forslaget, at der indføres to nye linjefag på 0,6 årsværk, dels materiel design, som er en kombination af de tidligere selvstændige linjefag sløjd og håndarbejde, dels linjefaget specialpædagogik.

Linjefaget specialpædagogik, der vil fungere som en yderligere styrkelse af de grundlæggende specialpædagogiske kompetencer, som alle lærerstuderende skal erhverve igennem uddannelsens fællesfag, har som mål, at den enkelte lærer skal blive bedre til at identificere elever med behov for en specialpædagogisk indsats, og at ruste lærerne bedre i undervisningen af elever med indlæringsvanskeligheder. Det gælder både i forhold til håndtering af problemer inden for klassens rammer og sikring af højere kvalitet i skolens specialundervisning. Forslaget indebærer ikke ændringer af speciallæreruddannelsen, som fastholdes i sin nuværende form som efteruddannelse i form af diplomuddannelse i specialpædagogik.

Fagenes mål og indhold vil blive nærmere beskrevet i den kommende uddannelsesbekendtgørelse, jf. den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 8, stk. 1, nr. 2, for undervisningsministeren til at fastsætte nærmere regler om de enkelte fag og kurser.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 3.2.2.

Til nr. 2

I den nuværende læreruddannelse udgør linjefagene dansk og matematik hver 0,7 årsværk, mens samtlige øvrige linjefag udgør 0,55 årsværk.

Forslagets § 3, stk. 1, nr. 2, sikrer en markant styrkelse af de kommende læreres uddannelsesmæssige baggrund med hensyn til de aldersspecialiserede linjefag, dansk og matematik, og linjefagene engelsk, fysik/kemi, historie, idræt og natur/teknik, som fremover alle skal udgøre 1,2 årsværk.

Forslaget indebærer endvidere, at de nuværende linjefag dansk og matematik aldersspecialiseres mod henholdsvis begynder- og mellemtrinnet og mellem- og sluttrinnet.

Dansk aldersspecialiseret mod skolens begynder- og mellemtrin sigter mod undervisning i skolens 1.-6. klasse. Dansk aldersspecialiseret mod skolens mellem- og sluttrin sigter mod undervisning i skolens 4.-9. klasse. Linjefaget matematik aldersspecialiseres på tilsvarende måde.

I de aldersspecialiserede fag skal metodiske og fagdidaktiske overvejelser knyttes til de særlige behov i aldersgruppen og fagenes trin- og slutmål i folkeskolen. Der skal i de aldersspecialiserede linjefag tages udgangspunkt i undervisningens indhold på skolens mellemtrin. Specialiseringen til mere sammensatte og komplicerede emner, som f.eks. læseindlæring, indlæring af grundlæggende talforståelse og forberedelse til folkeskolens afgangsprøver, sker med brug af eksempler fra henholdsvis skolens begyndertrin og ældste trin. Det fælles indledende forløb udgør 0,6 årsværk, og hver af specialiseringerne udgør 0,6 årsværk. Aldersspecialiseringen placeres i slutningen af linjefagene.

Tidspunktet for valg af aldersspecialisering i dansk og matematik er ikke fastlagt med dette lovforslag. Det er op til uddannelsesinstitutionerne at bestemme, hvornår de studerende skal vælge specialisering. Det er bl.a. muligt at tilrettelægge uddannelsen, således at de studerende kan vente med at vælge, om de ønsker at specialisere sig mod skolens begynder- og mellemtrin eller mellem- og sluttrin indtil i slutningen af det fælles forløb på 0,6 årsværk.

Linjefagene natur/teknik og fysik/kemi vil fremover skulle indledes med et fælles naturfagligt forløb.

Fagenes mål og indhold vil blive nærmere beskrevet i den kommende uddannelsesbekendtgørelse, jf. den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 8, stk. 1, nr. 2, for undervisningsministeren til at fastsætte nærmere regler om de enkelte fag og kurser.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 3.2.2.

Til stk. 2

I den nuværende læreruddannelse skal den studerende vælge enten dansk eller matematik, og den studerende må ikke vælge sine fire linjefag inden for samme faggruppe.

Den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 2, indebærer, at den studerende fremover som udgangspunkt frit kan vælge samtlige sine linjefag inden for samme faggruppe med henblik på at opbygge en tydelig faglig profil, eller den studerende kan vælge sine fag fra forskellige faggrupper.

Efter det foreslåede § 3, stk. 2, 1. pkt., skal den studerende vælge sit første linjefag blandt fagene dansk (aldersspecialiseret), fysik/kemi, matematik (aldersspecialiseret) og natur/teknik.

Den foreslåede formulering i § 3, stk. 2, 2. pkt., indebærer, at vælger den studerende begge aldersspecialiseringer i dansk eller matematik udgør linjefaget 1,8 årsværk. Det fælles indledende forløb udgør 0,6 årsværk, og hver af specialiseringerne udgør 0,6 årsværk. Den studerende vil således kunne vælge endnu et linjefag, som skal udgøre 0,6 årsværk.

Efter det foreslåede § 3, stk. 2, 3. pkt., kan den studerende vælge både natur/teknik og fysik/kemi, som tilsammen vil udgøre 1,8 årsværk, og den studerende vil kunne vælge endnu et linjefag på 0,6 årsværk. Studerende, der ønsker både natur/teknik, som i skolen findes på 1.-6. klassetrin, og fysik/kemi, som i skolen findes på 7.-9. klassetrin, vil med denne gennemgående undervisningskompetence på 1,8 årsværk og f.eks. biologi på 0,6 årsværk, kunne opbygge en tydelig naturfaglig lærerprofil samt have et godt overblik over elevernes faglige progression på det naturfaglige område.

Efter det foreslåede § 3, stk. 2, 4. pkt., bestemmer den enkelte institution, hvilke linjefag, herunder aldersspecialiseringer i dansk og matematik, der udbydes, og hvor mange studerende der kan vælge det enkelte linjefag, henholdsvis aldersspecialisering, idet de studerendes optagelse sker efter kvalifikationer fastsat af den enkelte institution, jf. dog § 8, stk. 2.

Består den enkelte uddannelsesinstitution af flere uddannelsessteder, kan institutionen fastsætte forskellige regler for de forskellige uddannelsessteder.

Det foreslåede § 3, stk. 2, 4. pkt., 1. led, om institutionernes ret til at bestemme, hvilke linjefag, der udbydes indebærer en præcisering af den gældende retstilstand. Det er dog en nyskabelse – i konsekvens af aldersspecialiseringen af dansk og matematik – at institutionerne får mulighed for alene at udbyde f.eks. aldersspecialisering i matematik mod begynder- og mellemtrinnet.

Efter forslaget § 3, stk. 2, 4. pkt., 2. led, bestemmer den enkelte institution, hvor mange studerende der kan vælge det enkelte linjefag, henholdsvis aldersspecialisering, idet de studerendes optagelse på linjefag sker efter kvalifikationer fastsat af den enkelte institution. Forslaget indebærer for det første, at den enkelte institution på forhånd kan fastsætte en adgangsbegrænsning for antallet af studerende, der kan optages på et givet linjefag på en given årgang. For det andet indebærer forslaget, såfremt søgningen blandt de studerende er højere end den fastsatte adgangsbegrænsning, at de studerende optages på linjefaget efter kvalifikationer, jf. dog forslaget § 8, stk. 2.

Optagelse på linjefag efter kvalifikationer indebærer, at der kan fastsættes adgangskrav for de studerendes optagelse på linjefag og aldersspecialiseringer. En institution vil således f.eks. kunne beslutte, at 30 studerende kan vælge et givet linjefag, og at de 30 pladser fordeles efter karakter i det tilsvarende fag på gymnasialt B-niveau, efter en realkompetencevurdering, eller efter lignende hensyn til de studerendes kvalifikationer.

Med hensyn til de aldersspecialiserede linjefag vil institutionerne kunne bestemme, at et bestemt antal studerende kan vælge f.eks. dansk aldersspecialiseret mod skolens begynder- og mellemtrin, og at et bestemt antal studerende kan vælge dansk aldersspecialiseret mod mellem- og sluttrinnet, og institutionen kan vælge at fastsætte forskellige adgangskrav for de to specialiseringsmuligheder i dansk. Institutionen kan ikke hindre studerende, der opfylder adgangskravene til begge retninger, at vælge begge aldersspecialiseringer.

Institutionerne bemyndiges til at fastsætte de nærmere krav til de studerendes kvalifikationer i forbindelse med fastsættelse af adgangsbegrænsning på linjefag, jf. dog forslaget § 8, stk. 2. Institutionerne kan ikke fastsætte lavere adgangskrav til et linjefag end hvad der følger af regler fastsat af undervisningsministeren efter forhandling med de relevante rektorforsamlinger om de studerendes kvalifikationer som betingelse for valg af linjefag, jf. den foreslåede bestemmelse i § 8, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

Efter det foreslåede § 3, stk. 2, 5. pkt., kan undervisningsministeren fastsætte andre regler om de studerendes valg af og optagelse på linjefag, hvis det er begrundet i folkeskolens behov.

Bestemmelsen indebærer, at undervisningsministeren f.eks. kan ophæve de foreslåede bindinger og/eller indføre andre bindinger på valg af linjefag, såfremt der i folkeskolen er behov for lærere med andre linjefagskompetencer, end hvad bestemmelserne i dette lovforslag fører til i praksis. Bestemmelsen giver endvidere undervisningsministeren bemyndigelse til, når det er begrundet i folkeskolens behov, at ændre de regler om de studerendes optagelse på linjefag, henholdsvis aldersspecialisering, som uddannelsesinstitutionerne måtte have fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 2, 4. pkt.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 3.2.3.

Til § 4

Den nuværende læreruddannelse blev i 2001 til en professionsbacheloruddannelse. Der indgår derfor – som i de øvrige professionsbacheloruddannelser – et professionsbachelorprojekt, som i den nuværende uddannelse er benævnt som en større skriftlig opgave.

Den foreslåede § 4, stk. 1, indebærer ikke ændringer af den gældende retstilstand.

Den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 4, stk. 2, for undervisningsministeren til at fastsætte nærmere regler om professionsbachelorprojektet vil blive anvendt til at beskrive det samlede sæt af kompetencer, som den studerende skal erhverve gennem professionsbachelorprojektet samt omfanget, udformning, tilrettelæggelse og placering af bachelorprojektet.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 3.3.

Til § 5

Det i § 5, stk. 1, foreslåede tværprofessionelle element skal styrke samarbejdet mellem læreruddannelsen og andre mellemlange videregående uddannelser, herunder pædagoguddannelsen og uddannelsen til socialrådgiver. Det tværprofessionelle element i læreruddannelsen skal være på linje med de tilsvarende elementer i de øvrige professionsbacheloruddannelser. I bl.a. de mellemlange videregående uddannelser til socialrådgiver, fysio- og ergoterapeut, sygeplejerske og afspændingspædagog er der indført et tværprofessionelt element på 8 ECTS-point.

Det tværprofessionelle element i læreruddannelsen kan indgå i såvel den teoretiske undervisning som i praktikken og arrangeres i samspil med mindst en af de samarbejdsparter, der er relevante for faggruppen, med henblik på at sikre en bedre opgaveløsning i samarbejdet mellem professionerne. Samarbejde mellem professioner kan f.eks. være samarbejde mellem lærere og pædagoger i forbindelse med skolestart eller samarbejde mellem lærere og socialrådgivere i relation til en særlig indsats over for truede børn og unge.

Den foreslåede bestemmelse i § 5, stk. 2, indebærer en bemyndigelse til ministeren til at fastsætte nærmere regler om det tværprofessionelle elements mål, omfang og placering. Bemyndigelsen forventes anvendt til at fastsætte regler, der sikrer, at de studerende får en forståelse af berøringsfladerne mellem og grænserne for egne og andres kompetencer og profession i løsning af konkrete arbejdsopgaver. Formålet hermed er, at professionerne bedre kan supplere hinanden.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.5.

Til § 6

Uddannelsen bliver i dag udbudt i hele landet, dels på Centre for Videregående Uddannelse, CVU'er, dels på enkeltstående seminarier.

Til § 7

Den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 1, indebærer, at uddannelsesinstitutionerne som noget nyt skal tilbyde alle studerende et kursus inden for folkeskolens timeløse fag og som hidtil skal tilbyde alle studerende et kursus inden for det praktisk-musiske fagområde, og at studerende, der ikke har linjefag i dansk (aldersspecialiseret), skal tilbydes et kursus i skrivning og retorik.

Folkeskolens timeløse fag sigter til de obligatoriske emner, som er nævnt i folkeskolelovens § 7, det vil sige færdslære, sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab samt uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering.

Den foreslåede § 7, stk. 2, indebærer, at uddannelsesinstitutionerne som hidtil kan tilbyde de studerende kurser som led i deres uddannelse i andre emner og aktiviteter, der peger mod lærernes arbejdsområder, samt deltagelse i korsang og sammenspil.

De hidtidige bestemmelser om udbud af kurser, der tager sigte på undervisning af børn i de første år i skolen og på undervisning af børn med særlige behov udgår i konsekvens af aldersspecialiseringen i dansk og matematik samt styrkelsen af specialpædagogik både i fællesfagene og i form af indførelse af et linjefag.

Undervisning af børn i de første år i skolen vil indgå i linjefagene dansk og matematik aldersspecialiseret mod begynder- og mellemtrinnet, og undervisning af børn med særlige behov vil blive varetaget inden for rammerne af de pædagogiske fag og i linjefaget specialpædagogik.

Efter den foreslåede § 7, stk. 3, fastsætter undervisningsministeren de nærmere regler om uddannelsesinstitutionernes tilbud til de studerende af uddannelsen til svømmelærer.

I dag kan uddannelsesinstitutionerne tilbyde de studerende en svømmelæreruddannelse, som udgør 0,1 årsværk, svarende til 6 ECTS-point. Der ønskes fortsat skabt mulighed for uddannelsen til svømmelærer.

Med den foreslåede bestemmelse kan undervisningsministeren fastsætte de nærmere regler om uddannelsesinstitutionernes tilbud af uddannelsen til svømmelærer og om selve svømmelæreruddannelsen.

Til § 8

Den foreslåede bestemmelse i § 8, *stk. 1*, indebærer, at de nærmere regler om uddannelsen – udover at blive fastsat med hjemmel i den gældende lov om mellemlange videregående uddannelser – vil blive fastsat med hjemmel i de i dette lovforslag foreslåede bestemmelser.

Til nr. 1

Den foreslåede bemyndigelse vil blive anvendt til at fastsætte adgangskrav til uddannelsen. Det indgår ikke i forliget, at adgangskravet til selve læreruddannelsen, som i dag er en gymnasial uddannelse, på nuværende tidspunkt skal ændres.

Der skal fortsat gives adgang for ansøgere, der ikke har en adgangsgivende uddannelse, hvis de ud fra en realkompetencevurdering anses for at have tilstrækkelige kvalifikationer til at kunne gennemføre uddannelsen.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 8.

Til nr. 2

Den foreslåede bemyndigelse vil blive anvendt til nærmere at regulere det nærmere indhold af læreruddannelsens fag, kurser og praktik gennem mål og centrale kundskabs- og færdighedsområder.

Det er hensigten at foretage en opstramning af samtlige fagbeskrivelser, og i den forbindelse bl.a. at styrke følgende elementer i de enkelte fag

- specialpædagogiske elementer i alle de pædagogiske fag,
- undervisning af tosprogede i de pædagogiske fag og i de obligatoriske linjefag,
- skole-hjemsamarbejdet,
- klasserumsledelse,
- evaluering og dokumentation,
- anvendelse af IT i uddannelsen,
- kendskab til metoder og samarbejdsformer, der udvikler elevernes innovative kompetencer og
- vejledende timetal.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 3.

Til nr. 3

Den foreslåede bemyndigelse i § 8, *stk. 1, nr. 3*, vil blive anvendt til at indføre mødepligt til al undervisning på første studieår og til særlige uddannelsesforløb i løbet af uddannelsen, f.eks. forløb der kræver flere studerendes samtidige medvirken. Den studerendes pligt til aktiv deltagelse i uddannelsen vil blive præciseret bl.a. gennem krav om flere vurderinger af den studerendes indsats undervejs i studiet, og konsekvenserne ved manglende opfyldelse af deltagelsespligten vil blive fastlagt. Endelig forventes bemyndigelsen anvendt til at fastsætte regler om mødepligt i praktikken svarende til de gældende regler herom.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 5.

Til nr. 4

Undervisningsministeren vil som hidtil fastlægge antal, rammer, krav og vilkår for læreruddannelsens prøver og bedømmelsen af praktikken.

Bemyndigelsen tænkes bl.a. anvendt til som noget nyt at stille krav om, at alle praktikperioder skal bedømmes som Bestået eller Ikke bestået, og at seminariet træffer afgørelse, om praktikken er bestået.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 3.4 hvad angår praktikbedømmelsen, og afsnit 6 hvad angår prøver.

Til nr. 5

Den foreslåede bemyndigelse vil blive anvendt til nærmere at fastlægge de centrale krav til indholdet af uddannelsesinstitutionernes studieordninger. De centralt fastsatte regler skal sikre, at studieordningerne lever op til en landsdækkende standard.

Studieordningerne skal indeholde de af uddannelsesinstitutionen inden for uddannelsesbekendtgørelsens rammer fastlagte regler om uddannelsen. Institutionen skal i sin studieordning f.eks. oplyse om udbud af linjefag, eventuelle adgangsbegrænsninger til linjefag, tilrettelæggelse af linjefagsorientering for de studerende, møde- og deltagelsespligt m.v.

Til stk. 2

Den nuværende bekendtgørelse om læreruddannelsen foreskriver, at uddannelsen i linjefag bygger på gymnasialt B-niveau eller dertil svarende kvalifikationer.

Den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 8, stk. 2, indebærer, at undervisningsministeren efter forhandling med relevante rektorforsamlinger kan fastsætte krav til de studerendes kvalifikationer som betingelse for valg af linjefag.

De specifikke krav til den studerendes kvalifikationer som betingelse for valg af visse af uddannelsens linjefag bør overvejes nærmere i forbindelse med den administrative fastsættelse, men følgende forhold kan f.eks. indgå i vurderingen:

- Dansk aldersspecialiseret mod henholdsvis skolens begynder- og mellemtrin og mellem- og sluttrin: Den studerende skal mindst have opnået 8 i karakter i dansk på gymnasialt A-niveau.
- Matematik aldersspecialiseret mod henholdsvis skolens begynder- og mellemtrin og mellem- og sluttrin: Den studerende skal mindst have opnået 8 i karakter i matematik på gymnasialt B-niveau.
- Engelsk: Den studerende skal mindst have opnået 8 i karakter på gymnasialt B-niveau.
- Fysik/kemi: Den studerende skal mindst have opnået 8 i karakter på gymnasialt B-niveau i mindst et af de gymnasiale fag fysik og kemi.
- Natur/teknik: Der findes ikke et tilsvarende fag i gymnasiet. Den studerende skal dokumentere færdigheder og kundskaber på mindst gymnasialt B-niveau i mindst et naturvidenskabeligt gymnasialt fag.
- Idræt: Gymnasialt B-niveau eventuelt suppleret med yderligere krav.
- Linjefaget musik: Udover gymnasialt B-niveau kan der stilles krav om øvelse i spil på mindst ét instrument dokumenteret ved en optagelsesprøve som specifikt adgangskrav til linjefaget.
- Linjefaget hjemkundskab: Der findes ikke et tilsvarende fag i gymnasiet. Den studerende skal dokumentere færdigheder og kundskaber på mindst gymnasialt C-niveau i kemi.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 8.

Til stk. 3

Den foreslåede bestemmelse indebærer en videreførelse af den gældende retstilstand.

Til § 9

Til nr. 1

Den foreslåede bemyndigelse kan anvendes til, gennem faglige suppleringskurser, inden for linjefagsområdet at sikre et ensartet indgangsniveau til linjefagsuddannelsen. Et sådant tilbud vil henvende sig til studerende, der ikke tidligere i deres uddannelse eller på anden vis har opnået de tilstrækkelige faglige forudsætninger.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 8.

Til nr. 2

Der er fastsat regler om lærerkvalifikationer i bekendtgørelse om lektorbedømmelse ved Centre for Videregående Uddannelse og andre institutioner for mellemlange videregående uddannelser. Fremtidige ændringer heraf vil få hjemmel i den foreslåede bestemmelse.

Til nr. 3 og 4

Der er tale om en videreførelse af den gældende retstilstand.

Til § 10

Der er tale om en videreførelse af den gældende retstilstand.

Til § 11

Der er tale om en videreførelse af den gældende retstilstand.

Til § 12

Ministeren kan fastsætte regler om uddannelsesinstitutionens behandling af klager fra de studerende over uddannelsesinstitutionens afgørelser, herunder om klagefrist og om krav til sagsbehandlingen. Det forudsættes fastsat, at institutionen ved behandling af klager fra de studerende skal iagttage principperne for god forvaltningsskik.

Til § 13

Præciseringen af bestemmelsens formulering tilsigter ingen ændringer af den nuværende retstilstand.

Til § 14

Efter den foreslåede § 14, stk. 1, skal loven træde i kraft den 1. januar 2007. Ikrafttrædelsestidspunktet er valgt til den 1. januar 2007 af hensyn til det kommende arbejde med at udforme mål og centrale kundskabs- og færdighedsområder for uddannelsens fag og kurser og for at give uddannelsesinstitutioner og kommende studerende tid til at indrette sig på ændringerne af uddannelsen.

Den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 2, indebærer, at undervisningsministeren kan fastsætte særlige bestemmelser, som fraviger reglerne i denne lov for studerende, der er begyndt på deres uddannelse før lovens ikrafttræden, i den kommende bekendtgørelse om uddannelsen.

Til § 15

Efter den foreslåede § 15, stk. 1, ophæves lov om uddannelse af lærere til folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 981 af 1. november 2000, dog med forbehold for bestemmelsens foreslåede stk. 2.

Efter den foreslåede § 15, stk. 2, vil bestemmelserne i kapitel 2 om institutionerne og 3 om efter- og videreuddannelse i lov om uddannelse af lærere til folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 981 af 1. november 2000, fortsat finde anvendelse for de seminarier, der ikke indgår i CVU'er og dermed ikke er omfattet af lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., og som forud for denne lovs ikrafttræden har opnået godkendelse til at udbyde læreruddannelsen.

Til § 16

Den foreslåede bestemmelse angiver, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Bestemmelsen svarer til § 21 i den nuværende lov om uddannelse af lærere til folkeskolen.